

Patrz i zmieniaj

Scenariusz zajęć i materiały pomocnicze do filmu **W imię honoru**

Scenariusz zajęć autorstwa Ewy Rutkowskiej
Materiały pomocnicze autorstwa Marty Minakowskiej i Ewy Rutkowskiej

www.ceo.org.pl/piz

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej i Biura Edukacji Miasta Stołecznego Warszawy. Treści przedstawione na stronie wyrażają poglądy realizatora projektu i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem sponsorów.

SCENARIUSZ ZAJĘĆ

Temat: Przestrzeganie praw kobiet w krajach Europy i świata.

Czas trwania: 90 min

Cele zajęć

Dla nauczyciela:

- Uczennice i uczniowie wiedzą, jakie są przyczyny i formy łamania praw kobiet w krajach muzułmańskich.
- Uczennice i uczniowie wiedzą, jakie formy łamania praw kobiet występują w Europie i w Polsce.
- Uczennice i uczniowie znają różne formy dyskryminacji występujące w muzułmańskim i europejskim kręgu kulturowym.
- Uczniowie i uczennice wiedzą, jakie organizacje i instytucje w Polsce odpowiedzialne są za przestrzeganie praw kobiet.

Dla ucznia:

- Dowiesz się, jakie są formy i przyczyny dyskryminacji kobiet w krajach islamskich.
- Poznasz przejawy i przyczyny łamania praw kobiet w Polsce.
- Poznasz europejskie organizacje zajmujące się zwalczaniem dyskryminacji kobiet.

NaCoBeZu:

- Wymienisz i scharakteryzujesz przynajmniej trzy główne formy dyskryminacji kobiet w krajach muzułmańskich.
- Wymienisz i scharakteryzujesz przynajmniej trzy organizacje zajmujące się zwalczaniem dyskryminacji kobiet w Polsce.

Pytanie kluczowe:

Czy możemy mieć wpływ na poprawę sytuacji kobiet w Polsce? Jeśli tak to w jaki sposób? (Zadajemy je w punkcie 8.)

Potrzebne materiały:

- Kopie karty obserwacji filmu dla każdej grupy trzyosobowej
- Telewizor i odtwarzacz DVD lub komputer i rzutnik
- Tablica i kreda lub flipcharty i markery.

Metody i formy pracy:

- Dyskusja na forum
- Burza mózgów
- Praca w małych grupach.

Przebieg zajęć

1. Kilka dni wcześniej poproś uczennice i uczniów o poszukanie w internecie danych na temat praw kobiet i międzynarodowych uregulowań, po to, by osadzić dyskusje w nieco szerszym kontekście. Zaproponuj odwiedzenie następujących stron: www.amnesty.org.pl; www.unic.un.org.pl (strona informacyjna ONZ w Polsce) i www.neww.org.pl (raport z międzynarodowej konferencji w Pekinie). Poproś o szczególne skoncentrowanie się na międzynarodowych konferencjach ONZ i Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet (CEDAW) jako najistotniejszych w pracy podczas lekcji.
2. Podczas zajęć poproś o krótką prezentację 2 lub 3 chętne osoby (jeśli nikt się nie chce zgłosić, sama/sam zaprezentuj). (10 min.)
3. Zapowiedz film „W imię honoru”, krótko zarysowując tło filmu (sytuacja Kurdów, rola kobiety w Islamie – pokazując w zarysie różnice między Koranem a jego interpretacjami). (5 min.)

4. Poproś młodzież o przejrzenie karty obserwacji filmu, podzielenie się na trzyosobowe grupy, by po zakończeniu lub w czasie projekcji wspólnie wypełnić karty obserwacji.
(2 min.)
5. Projekcja filmu *W imię honoru*
(25 min.)
6. Omówienie karty obserwacji
(5 min.)
7. Burza mózgów – napisz na tablicy lub flipcharcie: „Przykłady łamania praw kobiet pokazane w filmie”. Uczniowie i uczennice wymieniają je, odnosząc się do pracy domowej i pierwszej części lekcji. Zapytaj także, jakie są przyczyny łamania praw kobiet. Jako przykłady możesz podać silnie utrwalone stereotypy płciowe, przemoc wobec kobiet, brak odpowiednich regulacji prawnych w zakresie równouprawnienia lub nieprzestrzeganie prawa oraz zbyt niską wrażliwość społeczną, która uniemożliwia reagowanie na łamanie praw kobiet w sferze domowej. Na drugiej tablicy lub flipcharcie zapisz: „Przykłady łamania praw kobiet w Polsce”. Zastosuj podobną procedurę – zapytaj, jakie są tego przyczyny. Tu warto odnieść się do nieprzestrzegania prawa w Polsce, a należy dodać, że polski kodeks pracy po nowelizacjach w 2002 i 2004 należy do bardzo dobrych: są w nim zawarte definicje dyskryminacji ze względu na płeć. Możesz spróbować zastanowić się wraz z uczniami i uczennicami, dlaczego tak się dzieje. Pokaż rolę takich zjawisk jak: niektóre elementy tradycja patriarchalnej, łamanie prawa bez konsekwencji i stereotypy płciowe. Zwróć uwagę uczniów i uczennic na bariery, na które kobiety napotykają na rynku pracy – różnice w zarobkach (można je znaleźć w raportach GUS), szklany sufit, szklane ruchome schody, szklane ściany, etc. Definicje tych zjawisk podano w materiałach pomocniczych. Możesz także odnieść się do zjawiska przemocy wobec kobiet wskazując na statystyki Komendy Głównej Policji. Ponad 90% osób doświadczających przemocy to kobiety i dziewczynki. Policja mówi również o zjawisku tak zwanej „ciemnej liczby” twierdząc, że liczba zgłoszeń nie odzwierciedla stanu faktycznego. Według policji ofiar przemocy jest znacznie więcej niż samych zgłoszeń. Warto pamiętać, że nie odsyłamy młodzieży do statystyk GUS czy KGP, lecz same/sami do nich sięgamy przed lekcją, by móc je podać.
(15 min.)
8. Czy możemy mieć wpływ na poprawę sytuacji kobiet w Polsce? Jeśli tak to w jaki sposób? Krótka praca w trójkach – mają za zadanie znalezienie jednego, dwóch pomysłów na działania odpowiednie dla wieku gimnazjalnego.
(8 min.)
9. Na forum pozbieraj propozycje młodzieży. Zapytaj, jakie konsekwencje i efekty mogą przynieść poszczególne działania. Podziel je na efekty praktyczne i konsekwencje w sferze świadomości. Większość działań może mieć charakter czysto świadomościowy – warto jednak pokazać młodzieży ich wartość – im więcej wiemy, tym, lepiej możemy przeciwdziałać dyskryminacji.
(12 min.)

Propozycje działań (jeśli młodzież będzie miała trudności we wskazaniu):

- (a) Zaangażowanie się w szkolny klub Amnesty International lub założenie takiego klubu.
- (b) Znalezienie polskich organizacji pozarządowych zajmujących się prawami kobiet – dowiedzenie się, jak mogą je wesprzeć poprzez działania wolontarystyczne (tu można też odnieść się do działań organizacji kobiecej pokazanej w filmie).
- (c) Dowiedzenie się, które instytucje państwowe odpowiedzialne są za przestrzeganie praw kobiet w Polsce.
- (d) Sprawdzenie, jakie są możliwości lobbowania tych instytucji – co można zrobić, by te instytucje lepiej działały (tu warto wprowadzić wątek braku ustawy o równym statusie kobiet i mężczyzn – Polska jako jedyny kraj unijny nie ma takiej ustawy). Możesz na przykład dowiedzieć się wraz z uczniami i uczennicami, czy istnieje monitoring działań tych instytucji pod kątem równości płci. Czy są publikowane raporty z takich działań? Zastanówcie się, czy możecie wybrać się do biura poselskiego w waszym okręgu,

zwrócić się z pytaniem do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich lub Pełnomocnika do Spraw Równego Statusu Kobiet i Mężczyzn.

10. Zapisz na tablicy trzy zdania i poproś uczniów i uczennice o dokończenie jednego z nich „Prawa kobiet są istotne, ponieważ...” lub „Na dzisiejszej lekcji dowiedziałem/dowiedziałam się...” lub „Zaskoczyło mnie...”
(8 min.)

Dla szkół ponadgimnazjalnych:

Przed zajęciami podziel klasę na kilka grup, w których będą szukać nie tylko informacji na temat konferencji ONZ ale także sytuacji kobiet w islamie, warto tu polecić teksty dr Beaty Kowalskiej, portale arabia.pl i emiddle-east.com. Można pokierować wstępną dyskusję w sposób, który pokaże szerzej rolę tradycji i wykluczenia kobiet ze sfery społecznej i politycznej. Wykluczenie odbywa się także bezpośrednio poprzez odcięcie kobiet od dostępu do wiedzy – warto tu wskazać na cel programów edukacyjnych dla kobiet, które poza wiedzą dają również kobietom pewność siebie i świadomość własnych praw. Proponowane tematy dla grup: rola kobiety w Islamie, działanie organizacji pozarządowych w krajach muzułmańskich (z uwzględnieniem organizacji kobiecych), edukacja kobiet w krajach muzułmańskich, problem noszenia chust przez kobiety muzułmańskie w krajach zachodnich.

Na co zwrócić szczególną uwagę

Wprowadzenie tematu sytuacji kobiet w krajach arabskich warto uzgodnić z innymi nauczycielami (historii, religii, wiedzy o społeczeństwie). Umożliwi to wszechstronne przygotowanie uczniów do podjęcia tego zagadnienia.

KARTA OBSERWACJI FILMU *W IMIĘ HONORU*

1. Jakie formy łamania praw kobiet są pokazane w filmie?

2. Jak rozumiane jest tu pojęcie honoru?

3. W jakiej dziedzinie kobiety mogą „dorównać” mężczyznom w Kurdystanie?

4. Kiedy powstała organizacja IWO i czym się zajmuje?

MATERIAŁY POMOCNICZE

SŁOWNICZEK

DYSKRYMINACJA Nierówne, gorsze traktowanie kogoś na przykład ze względu na rasę lub pochodzenie etniczne, płeć, religię, przekonania, niepełnosprawność, orientację seksualną, gdy takiego traktowania nie można usprawiedliwić ani obiektywnie wytłumaczyć.

DYSKRYMINACJA POŚREDNIA Oznacza, że postanowienie, kryterium lub praktyka, które pozornie powoduje takie same konsekwencje dla wszystkich, stawia niektóre osoby w gorszej sytuacji.

DYSKRYMINACJA BEZPOŚREDNIA Oznacza, że ktoś jest traktowany/a mniej korzystnie niż inna osoba znajdująca się w porównywalnej sytuacji.

POLECENIE DYSKRYMINACJI Polega na zachęcaniu innej osoby do naruszania zasad równego traktowania. Może oznaczać na przykład nakaz wydany przez osobę zwierzchnią dotyczący nierównego traktowania osób znajdujących się w porównywalnej sytuacji.

SZKLANY SUFIT Niewidoczne (tj. nie wynikające z przyczyn formalnych) bariery, wynikające ze stereotypów lub kultury organizacyjnej firmy, utrudniające albo uniemożliwiające kobietom awans.

LEPKA PODŁOGA Pojęcie odnoszące się do zawodów o niskim dochodzie lub prestiżu, w ramach których nie ma większych możliwości awansu, a które w dużym stopniu zdominowane są przez kobiety (sekretarki, urzędniczki, kosmetyczki etc.)

SZKLANE RUCHOME SCHODY Termin odnoszący się do sytuacji uprzywilejowania mężczyzn w zawodach tradycyjnie uprawianych przez kobiety (na przykład w edukacji). Nawet w tych zawodach kobiety nie mają ułatwionego dostępu do najwyższych stanowisk. Pojęcie „szklane ruchome schody” oznacza niewidzialną siłę wynoszącą mężczyzn na wyższe szczeble kariery i stanowiącą przeciwieństwo „szklanego sufitu”, czyli niewidzialnej bariery zagrażającej kobietom drogę na szczyt.

SZKLANE ŚCIANY/AKWARIUM Pojęcie odnoszące się do sytuacji, w których utrudniony jest awans z funkcji pomocniczych na kierownicze, ponieważ pracownicy tego typu nie posiadają doświadczenia potrzebnego na wyższych stanowiskach menedżerskich. Dotyczy to głównie kobiet zatrudnionych w dziedzinach o ubogich perspektywach awansu, jak sekretariat i inne rodzaje pracy biurowej. Nawet jeśli otrzymają one pracę o wyższym statusie, to mogą mieć kłopoty z dalszym awansem, ponieważ menedżerowie wyższych szczebli nie wywodzą się na ogół ze stanowisk uważanych za wspierające, lecz z uznawanych za centralne.

TOKENIZM Włączanie przedstawicielek/li grup mniejszościowych do sfery publicznej (np. gremiów decyzyjnych) bez dawania im możliwości realnego wpływu na działania i zmiany. Daje to złudne wrażenie realizacji postulatów równościowych. To zjawisko prowadzi do marginalizacji statusu (np. w miejscu pracy) osób z tak zwanych grup mniejszościowych (ta nazwa nie odnosi się do liczebności grupy, ale do jej sposobu funkcjonowania).

SEKSIZM Negatywne, wrogie przekonania i postawy wobec jakiejś osoby, żywienie do niej uprzedzeń i dyskryminowanie jej z powodu płci.

MOLESTOWANIE SEKSUALNE Nieakceptowalne zachowanie o podłożu seksualnym naruszające godność osoby molestowanej (kobiety lub mężczyzny) lub wywołujące atmosferę zastraszenia, upokorzenia bądź wrogości, w szczególności, gdy akceptacja takiego zachowania lub jej brak będzie stanowić podstawę podjęcia decyzji dotyczącej osoby molestowanej. Zachowania o cechach molestowania seksualnego mogą przybierać różne formy, np.: zniewagi i obelgi, niestosowne uwagi na temat wyglądu, wieku, sytuacji rodzinnej, lubieżne spojrzenia, dotykanie, głaskanie, czy innego rodzaju pieszczoty lub gesty o charakterze seksualnym.

ZAGROŻENIE STEREOTYPEM Sytuacja, w której negatywne oczekiwania dotyczące zdolności i możliwości (wynikające ze stereotypowych wyobrażeń na temat zdolności danej grupy w konkretnej dziedzinie) wywołują u osoby napiętnowanej obawę, że może wypaść słabo i potwierdzić niekorzystny stereotyp. Ów niepokój prowadzi często, paradoksalnie, do pogorszenia wyników i potwierdzenia słuszności stereotypu.

Jak przebiegały i jakie postanowienia podejmowano na konferencjach ONZ poświęconych prawom kobiet w Meksyku w 1975, w Kopenhadze w 1980, w Nairobi w 1985 oraz w Pekinie w 1995?

Pierwsza Światowa Konferencja w sprawie Kobiet – Meksyk 1975

Rok 1975 został obwołany Międzynarodowym Rokiem Kobiet w 1972 roku na mocy rezolucji 3010 (XXVII) Zgromadzenia Ogólnego. Zwołano wówczas konferencję w Meksyku, która stała się początkiem działań, mających na celu m.in. zapewnienie kobietom równouprawnienia. Podczas niej przyjęto Światowy Plan Działań na rzecz Wprowadzenia w Życie Celów Międzynarodowego Roku Kobiet oraz doprowadzono do ustanowienia lat 1976-1985 Dekadą ONZ na rzecz kobiet (rezolucja ZO 3520 (XXX)).

Druga Światowa Konferencja w sprawie Kobiet – Kopenhaga 1980

Na podtemat kolejnej konferencji w sprawie kobiet Zgromadzenie Ogólne rezolucją 33/185 wybrało: zatrudnienie, zdrowie i edukację kobiet. Przyjęto Program Działania na Drugą Połowę ONZ-owskiej Dekady Kobiet: Równość, Rozwój i Pokój, dokonano również rewizji osiągnięć pierwszej części Dekady. Pojęciem równości objęto nie tylko ideę zniesienia prawnej dyskryminacji kobiet, ale i aktywizację ich działań oraz ich korzystanie z rozwoju.

Trzecia Światowa Konferencja w sprawie Kobiet – Nairobi 1985 (15-26 lipca)

Podczas konferencji podsumowano całą Dekadę ONZ na rzecz kobiet, a państwa uczestniczące przyjęły Strategie Długoterminowe na rzecz Podniesienia Statusu Kobiet (*Nairobi Forward-looking Strategies for the Advancement of Women*). Nadal ustalano działania w zakresie równouprawnienia legislacyjnego kobiet oraz ich aktywizacji, dyskutowano też politykę zatrudniania kobiet, ich edukację i zdrowie, walkę z ich stereotypowym wizerunkiem w mediach, a także m.in. omawiano sytuację kobiet w miejscach ogarniętych konfliktami zbrojnymi, *apartheidem* itp.

Czwarta Światowa Konferencja w sprawie Kobiet – Pekin 1995 (4-15 września)

Odwołując się do ustaleń konferencji z Nairobi, ustalona została *Platforma Działania (Platform for Action)* – ten końcowy dokument konferencji w Pekinie określa 12 najważniejszych obszarów działania na rzecz praw kobiet, angażujących rządy państw, instytucje międzynarodowe, organizacje pozarządowe i sektor prywatny.

Jakie są postanowienia Konwencji ds. Eliminacji Wszelkich Form Dyskryminacji CEDAW?

CEDAW to Konwencja ds. Eliminacji Wszelkich Form Dyskryminacji Kobiet (*Convention of the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women*). Została uchwalona przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w 1979 r. Do tej pory ratyfikowało ją ponad 150 krajów członkowskich. CEDAW wyznacza międzynarodowe standardy w kwestii ochrony praw kobiet we wszystkich dziedzinach ich życia, nadzoruje podejmowane w tym celu inicjatywy, ocenia przedstawiane obowiązkowo co 4 lata raporty państw członkowskich z ich działań.

Przykładowe zapisy z Konwencji CEDAW:

Kraje uznające CEDAW powinny zapewnić kobietom m.in.:

Taką samą możliwość korzystania ze stypendiów czy innych grantów w zakresie studiów (jak mężczyznom). – Art. 10

Prawo do pracy jako niezbywalne prawo wszystkich istot ludzkich. – Art.11

Te same prawa i obowiązki podczas trwania małżeństwa oraz po jego rozwiązaniu. – Art. 16

Jaka rola przypisana jest kobietom w krajach islamskich?

- **W działaniach społecznych**

Główną, podstawową rolą kobiety jest wychowanie dzieci oraz dbałość o dom. Kobiety mają prawo współuczestniczyć w modlitwach w meczetach (za wiedzą męża), ale nie mają takiego obowiązku. Mogą również brać udział w publicznych uroczystościach. Pod pewnymi obostrzeniami kobiety mogą również przyjmować gości płci męskiej (wizyta nie może być zbyt długa, powtarzać się zbyt często, kobieta nie może pozostawać z obcym mężczyzną sam na sam). Kobiety zachęca się do zdobywania

edukacji, z zastrzeżeniem, iż studia nie mogą być ucieczką od domowych obowiązków. Muzułmanka powinna mieć zawsze zapewnione środki finansowe na utrzymanie (od męża, ojca, brata lub innego bliskiego bądź ze strony władz), lecz może podjąć pracę zarobkową – wykluczając taką, która wymaga długotrwałych kontaktów z obcymi mężczyznami, obciąża fizycznie lub psychicznie. Zwłaszcza wskazana jest praca lekarki, nauczycielki, pielęgniarki, pracownicy społecznej, zajmującej się doradztwem np. w zakresie odpowiedniego wychowywania dzieci. Praca nie powinna mieć jednak pierwszeństwa przed obowiązkami domowymi muzułmanki. Podkreśla się, iż rola kobiety w islamie jest równorzędna roli mężczyzny.

- **W życiu politycznym**

Podkreśla się, iż muzułmanka miała zawsze prawo dawania azylu politycznego równe mężczyźnie. Nie umniejsza się znaczenia głosu doradczego ze strony kobiet, kobieta ma wspierać męża, także w walce z wszelkimi uchybieniami, korupcją, oszustwami itp., dążąc do zbudowania wymarzonego społeczeństwa opartego na zasadach islamu. Większość współczesnych uczonych zezwala kobietom na kandydowanie do parlamentu, jest jednakże i taka grupa, która nie zezwala kobietom na uczestnictwo w wyborach. Spory między zwolennikami obu poglądów trwają, choć w *Koranie* ani *Tradycji Proroka* (podstawowych źródłach prawa muzułmańskiego), nie ma wyraźnego zakazu uczestnictwa kobiet w wyborach. Po dziś dzień niektórzy uczeni uważają, iż kobiety nie powinny pracować w administracji państwowej, sądownictwie oraz przewodzić mężczyznom w jakikolwiek sposób. Przywódca musi zaś być mężczyzną. Nie wynika to z braku wiedzy, mądrości czy umiejętności u kobiet, ale ze specyfiki ich natury i emocjonalnego charakteru, wpływających na powagę należną tym stanowiskom. W świecie islamu istnieją i zwolennicy wszelkich politycznych praw kobiet. Warto wspomnieć, iż w muzułmańskim państwie, jakim jest Pakistan, kobieta (Benazir Bhutto) była premierem.

Jeśli chodzi o *dżihad* w jego wojennej odmianie, należy on do obowiązku mężczyzny. Kobieta jako płeć słabsza ma być chroniona przez mężczyzn. Gdy kobiety brały udział w walkach, czyniły to, za zgodą mężów, opatrując rany i zajmując się zaopatrzeniem w żywność. Zdarzało się jednak, iż muzułmanki także rzucały się w wir walki.

Jak wygląda sytuacja Kurdów?

Kurdowie to lud zamieszkujący tereny Kurdystanu, leżącego w granicach Turcji, Syrii, Iraku i Iranu – Kurdowie dążą do stworzenia własnej państwowości, a ich bunty spotykają się często z brutalną reakcją ze strony władz. Dokładna liczba Kurdów nie jest znana, szacuje się ją na ok. 25-30 milionów. Sytuacja Kurdów różni się w zależności od tego, w którym spośród wymienionych państw żyją. W Iraku po wojnie z 1991 r. Kurdowie cieszą się szeroką autonomią, w Iranie przysługują im jedynie prawa do pielęgnowania własnej kultury z wyłączeniem praw do własnej edukacji. Kontrowersyjną sprawą jest jednak kwestia kobiecego śpiewu – zakazanego w Iranie, a stanowiącego integralną część kurdyjskich pieśni. Wątek ten został przedstawiony w filmie *Półksiężyc* Bahmana Ghobadi'ego. W Syrii Kurdom nie wolno nawet kulturować własnej tradycji.

W Turcji dawniej w ogóle nie uznawano odrębności Kurdów – nazywano ich Turkami Górskimi, używanie określeń *Kurd* i *kurdyjski* było zakazane, nie mogli oni posługiwać się swoim językiem, ich imiona zmieniono na tureckie. Obecnie ze względu na chęć wejścia do UE Turcja złagodziła swoją politykę wobec Kurdów. Od 2004 roku w państwowej telewizji nadawany jest program po kurdyjsku, zezwolono na prowadzenie kursów tego języka. Książki, nagrania i koncerty w kurdyjskim nie są już zakazane.

W Iraku Saddam Husajn prowadził politykę wrogą wobec Kurdów (podczas prześladowań realizowanych w ramach planu *Anfal* dokonano m.in. masakry ludności cywilnej w miejscowości Halabdzha przy użyciu broni chemicznej). Po wojnie w 1991r. utworzono dla Kurdów autonomiczny region na północy kraju, po wyborze własnych władz w 1992 r. Kurdowie *de facto* przejęli nad nim kontrolę. Wg nowej irackiej konstytucji kurdyjski jest 2. oficjalnym językiem kraju. Po wejściu USA do Iraku iracki Kurdystan stał się najspokojniejszą jego częścią, a Kurdowie biorą czynny udział w sprawowaniu władzy (1. prezydent powojennego Iraku, Dżalal Talabani, to polityk Patriotycznej Unii Kurdystanu). Największym problemem Kurdów z Iraku jest ich izolacja od świata zewnętrznego.

W Iranie Kurdowie żyją w najslabiej rozwiniętych ekonomicznie regionach, media kurdyjskie, jak wszystkie inne w kraju, podlegają cenzurze i nie mają prawa podejmować tematów politycznych, ale nadawane są programy po kurdyjsku w irańskiej telewizji, rozwija się muzyka i folklor. Ich sytuację komplikuje fakt, iż są w większości muzułmanami sunnitami, a Iran to kraj szyicki.

W Syrii kurdyjskie nazwy miejscowości zmieniono na arabskie, zakazane są kurdyjskie imiona oraz nazwy dla firm. Stosunek Syrii do Kurdów wyznaczają również takie wydarzenia jak: wyrzucenie studentów kurdyjskich z uczelni (1972), strzelanie do tłumu Kurdów podczas potyczek między obiema

stronami w trakcie święta Nou Ruz (1986), zakazanie muzyki kurdyjskiej na weselach (1989). Kurdyjscy intelektualiści często są zwalniani z pracy.

Wielu Kurdów żyje również w Europie, gdzie istnieją różne organizacje kurdyjskie itp. Nie ma dokładnych danych, ilu Kurdów mieszka w Europie, gdyż w badaniach statystycznych często uwzględnia się tylko kraj, z jakiego przybyli, a nie ich pochodzenie etniczne. Niemniej liczbę Kurdów w Europie Zachodniej szacuje się na mniej więcej 1,3 mln osób, zaś kurdyjskie źródła podają, iż w całej Europie żyje ich ok. 2 mln. Mieszkają głównie w: Niemczech, Francji, Wielkiej Brytanii, Szwecji, Holandii, Szwajcarii, Austrii, Grecji, Belgii, Danii, Norwegii, Włoszech i Finlandii. Kurdowie osiedlili się także w Polsce, w Krakowie ma siedzibę Kurdyjskie Centrum Informacji i Dokumentacji (www.kurd.pl).

Znanym kurdyjskim reżyserem, który przedstawia los swojego ludu jest Bahman Ghobadi (m.in. *Czas pijanych koni, Gdyby żółwie mogły latać, Półksiężyc*).

Czym są prawa kobiet?

Można ująć, iż prawa kobiet to w rzeczywistości dokładnie te same prawa, co prawa człowieka, które opierają się przecież na uznaniu wolności i równości ludzi we wszystkich dziedzinach życia, także bez względu na ich płeć. Zatem kobietom przysługuje dokładnie to samo, co mężczyznom. Jednakże ze względu na pewne konkretne kwestie dotyczące kobiet, np. iż rodzą one dzieci czy np. są często słabsze fizycznie od mężczyzn, muszą być chronione jeszcze w dodatkowy, specyficzny sposób. I tak np. prawa kobiet obejmują także ich ochronę przed przemocą fizyczną.

Dawniej często zakazywano kobietom pełnego uczestnictwa w życiu społecznym czy politycznym, np. nie przyznawano im prawa wyborczego. Stąd w kwestii praw kobiet podkreśla się też często ich dostęp do pełnego, aktywnego uczestnictwa we wszystkich dziedzinach życia społecznego.

Prawa kobiet odnoszą się do wolności, które posiadają wszystkie osoby płci żeńskiej niezależnie od wieku, które mogą być zinstytucjonalizowane, ignorowane lub zniesione przez prawo, zwyczaj czy zachowanie w danej społeczności.

Czym jest Ustawa o równym statusie kobiet i mężczyzn?

Ustawa ta ma zapobiegać wszelkiego rodzaju dyskryminacji (ze względu na płeć, rasę, pochodzenie etniczne, religię, przekonania, wiek, a także orientację seksualną). Równość kobiet i mężczyzn ma być chroniona prawem, projekt zawiera zapisy o prawach kobiet i mężczyzn w życiu prywatnym i publicznym, dostępie do edukacji, prowadzeniu działalności gospodarczej, pracy i zabezpieczeniu społecznym. Zamiast pełnomocnika rządu ds. równego statusu kobiet i mężczyzn projekt wprowadza Urząd ds. Równego Statutu Kobiet i Mężczyzn oraz Przeciwdziałania Dyskryminacji z prezesem wybieranym na 5-letnią kadencję przez premiera. Po raz trzeci projekt ustawy został odrzucony przez Sejm 17 czerwca 2005 roku.

Prawica uważa, iż wprowadzenie ustawy zalegalizowałoby związki homoseksualne, oraz iż ustawa ma tendencje sowieckie. Posłanka Elżbieta Kruk (PO) określiła nowy urząd ds. równego statusu za *przechowalnię dla Magdaleny Środy i radykalnych feministek*.

Ustawę o równym statusie kobiet i mężczyzn uchwaliło 18 państw członkowskich UE, m.in.: Bułgaria, Dania, Hiszpania.

Jakie organizacje zajmują się prawami kobiet w Polsce?

Demokratyczna Unia Kobiet – celem Unii jest ochrona praw kobiet oraz walka o równość kobiet i mężczyzn w życiu społecznym www.duk.gdansk.pl

Europejska Unia Kobiet (Sekcja Polska) – zrzecza kobiety aktywne politycznie o poglądach konserwatywnych

Fundacja Centrum Praw Kobiet – jej misja to działanie na rzecz równego statusu kobiet i mężczyzn w życiu publicznym oraz w rodzinie www.cpk.org.pl

Fundacja LaStrada – przeciwdziała m.in. handlowi kobietami www.strada.org.pl

Fundacja OŚKa – wspiera organizacje i inicjatywy kobiece, promując ich uczestnictwo w życiu publicznym www.oska.org.pl

Konsola - podstawowym celem organizacji jest przeciwdziałanie dyskryminacji i przemocy wobec kobiet, w tym kobiet homo- i biseksualnych www.konsola.org.pl

Liga Kobiet Polskich – zajmuje się obroną praw i interesów kobiet www.ligakobietpolskich.free.ngo.pl

Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie Niebieska linia www.niebieskalinia.pl

Stowarzyszenie Współpracy Kobiet Neww-Polska - Misją NEWW jest wspieranie obywatelskich ruchów i niezależnych organizacji kobiecych oraz pomoc kobietom w oddziaływaniu na politykę www.neww.org.pl